

Cēsu Jaunās pils galveno ieeju atkal grezno divas heraldiskās marmora lauvas

Muzeja apmeklētājus pie grāfu Zīversu dzimtas rezidences Jaunās pils ieejas atkal sagaida un sveicina divas heraldiskās marmora lauvas, kuras ziemas periodu, sargātas no laika apstākļu svārstībām, aizvadīja slēgtā telpā muzeja teritorijā. Uz Cēsu Jauno pili lauvas atceļojušas no Rundāles pils muzeja jau pagājušajā gada maijā, atverot muzejā plašu izstādi “Vidzemes bruņniecība un Latvija”. Muzeja apmeklētājus pie grāfu Zīversu dzimtas rezidences Jaunās pils ieejas atkal sagaida un sveicina divas heraldiskās marmora lauvas, kuras ziemas periodu, sargātas no laika apstākļu svārstībām, aizvadīja slēgtā telpā muzeja teritorijā. Uz Cēsu Jauno pili lauvas atceļojušas no Rundāles pils muzeja jau pagājušajā gada maijā, atverot muzejā plašu izstādi “Vidzemes bruņniecība un Latvija”.

Abas marmora lauvas 18.gs. beigās greznojušas kādreizējās grāfu fon Mengdenu dzimtas Carnikavas muižas pili, kuru savulaik dēvēja par lepnāko pili Vidzemē. Marmora lauvas pasūtītājs ir muižas īpašnieks Gustavs Fridrihs fon Mengdens, kurš 1782.gadā bija precējies ar Stalbes muižas mantinieci grāfienei Eleonoru Kristīnu Sofiju fon Minnihu. Tādējādi vienu no lauvas figūrām grezno grāfu fon Mengdenu dzimtas ģerbonis, bet otru – grāfu fon Minnihu dzimtas ģerbonis. Pati pils, kuras projekta autors ir ievērojamais arhitekts Kristofs Hāberlends, nav saglabājusies, tā gājusi bojā Pirmā pasaules kara laikā. Savukārt marmora lauvas, tāpat kā daudzas citas vācbaltu kultūras vērtības Latvijā saistībā ar muižu arhitektūru, no iznīcības 1960.-1970.gados paglāba Rundāles muzeja darbinieki.

Gan šo, gan daudzus citus stāstus par senu un ievērojamu bruņniecības dzimtu un

vācbaltu kultūras vēsturi Vidzemē stāsta muzejā skatāmā izstāde "Vidzemes bruņniecība un Latvija". Izstādē ir apskatāmi reti unikāli Livonijas ordeņa un Rīgas arhibīskapijas laika pergamenti ar seniem zīmogu nospiedumiem dzeltenā un sarkanā vaskā, grezni 17.gs un 18.gs. bruņniecības dižciltības un īpašumu apliecinājuma diplomu, izcili mākslas darbi, bruņniecības dzimtu relikvijas priekšmetos, dokumentos un rokrakstos. Savukārt izstādes ievaddaļā muzeja vestibilā apmeklētāji var aplūkot senu 17. gadsimta akmens plāksni no Trikātas baznīcas, kurā attēlotā heraldiskā figūra – grifs ar labajā ķetnā paceltu zobenu, mūsdienās pazīstams kā viens no Latvijas Valsts ģerboņa simboliem. Šo ģerboni Pārdaugavas hercogistei (mūsdienu Vidzeme un Latgale) pirms 450 gadiem 1566.gadā piešķīra Polijas karalis un Lietuvas dižkunigaitis Sigismunds Augusts. Kā savu identitātes zīmi to pieņēma arī Vidzemes bruņniecības korporācija.

Izstādē eksponēti priekšmeti no Latvijas Valsts vēstures arhīva, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja, Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja, Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Valmieras, Valkas un Cēsu muzeju krātuvēm.

Izstāde ir atvērta apmeklētājiem līdz 2.oktobrim.

Informāciju sagatavoja:

Vija Rozentāle

Cēsu Vēstures un mākslas muzeja galvenā speciāliste izstāžu un ekspozīciju darbā